

DOCTORAL SUBJECT SUB-UNIT

Subject name	Field of study (branch) code	Faculty	Department
Latin, Ruthenian, Polish, and German Sources from the Great Duchy of Lithuania: Source Studies, Palaeography and Source Publication	History and Archaeology H 005	Faculty of History	Department of Ancient and Medieval History/ Lithuanian Institute of History

Mode of study	Number of credits ECTS	Mode of study	Number of credits ECTS
lectures	1	consultations	1
individual	2	seminars	3,5

Total 7,5

Subject annotation
<p>In today's Lithuanian historical science, it is difficult to carry out innovative works on the history of the Grand Duchy of Lithuania, which is subject to the criteria of novelty, originality, and the relevance of the problem under investigation (both Lithuanian and international), without using a wide database of source data (published and manuscript) and without carrying out in-depth source research. Experience shows that the knowledge of paleography and source studies acquired during Bachelor's and Master's studies is insufficient, primarily due to the linguistically diverse documentation and writing of the Great Duchy of Lithuania, as well as imperfect knowledge of other countries' languages. The extremely "scattered" nature of the archives of the Great Duchy of Lithuania also requires further study.</p> <p>This course aims to further develop and deepen the knowledge, skills, and abilities in source studies, paleography, archaeography, and archival science. The introductory lectures cover the fundamental publications of Lithuanian historical sources and provide data on the main places where the documentation and writing of the history of the GDL are stored in Lithuania and neighboring countries. Practical classes (consultations and seminars) analyze Latin, Ruthenian, Polish, and German sources from various periods, improve the knowledge of the specialized languages (Polish, Ruthenian, Latin, German), and strengthen palaeographical skills in text recognition. The lectures will also include practical sessions. They will include textual analysis of the historiographical works by Jan Długosz, Maciej Strykowski, Albert Wijuk Kojałowicz, and other authors, to reveal the ways and sources of their composition. The common thread in the examination of the texts by these authors will be the efforts to discover and identify the works by ancient and later historians who have served as a repository of narrative material. Knowledge and application of general principles and specific techniques of the publication of unpublished Medieval and Early Modern sources <i>in extenso</i> or their extracts are important for a novice scholar who has chosen the field of Medieval studies. The offered course will discuss the methods of publications from various scientific sources and practically teach publishing techniques. In this way, the listeners of this course have the opportunity to participate in the preparation of publications of historical sources for the press, to publish the results of their research in the joint publication of the Lithuanian Institute of History and Vilnius University "Research on Historical Sources".</p> <p>The knowledge, skills, and abilities acquired during the doctoral studies are assessed according to the written work: a library-research paper.</p>
Key literature

„Empfehlungen zur Edition frühneuzeitlicher Texte“ erarbeitet von der Arbeitsgemeinschaft außeruniversitärer historischer Forschungseinrichtungen // *Jahrbuch der historischen Forschung in der Bundesrepublik Deutschland*, Berichtsjahr 1980. Stuttgart, 1981, p. 85–95.

Čapaitė, R. *Gotikinis kursyvas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto raštinėje*. Vilnius: Versus aureus, 2007.

Frenz, Th. *Abkürzungen: die Abbreviaturen der Lateinischen Schrift von der Antike bis zur Gegenwart*, Stuttgart: A. Hiersemann, 2010.

Frenz, Th. *Abkürzungen: die Abbreviaturen der Lateinischen Schrift von der Antike bis zur Gegenwart. Tafelband*, Stuttgart: A. Hiersemann, 2014.

Gieysztor, A. *Historia pisma łacińskiego*. Warszawa, 1973.

Grun, P. A. *Leseschlüssel zu unseren alten Schrift* (= Grundriß der Genealogie, t. 5). Limburg an der Lahn: C. A. Starke Verlag, 1984 (repr.).

Instrukcja wydawnicza dla źródeł historycznych od XVI do połowy XIX wieku, redaktor naukowy K. Lepszy, Wrocław, 1953.

Jablonskis, K. *Istorija ir jos šaltiniai*, Vilnius: Mokslas, 1979, p. 219–298 (Lietuvos rusiškujų aktu diplomatika).

Lietuvos Metrikos leidimo ir aprašymo metodiniai nurodymai, parengė A. Choroškevič, S. Kaštanov, ats. red. V. Pašuto ir J. Jurginis, Vilnius, 1985.

Mir, I. M., *Probata ratio scribendi et interpungendi in scriptis Latinis*, Romae, 1990.

Normae orthographicae et orthotypicae Latinae, Roma, 1990

Pietkiewicz, K. *Paleografia Ruska*, Warszawa: DiG, 2015. 612

s. Porębski, S. *Paleografia łacińska*. Warszawa, 1997.

Rabikauskas, P. *Diplomatica generalis (Praelectionum lineamenta)*. Romae, 1989.

Semkowicz, W. *Paleografia łacińska*. Kraków: Universitas, 2002.

Szymański, J. *Nauki pomocnicze historii*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2001.

Tandecki J., Kopiński, *Edytorstwo źródeł historycznych*, Warszawa: Wydawnictwo DiG, 2014. 477s.

Thompson, E. M. *An Introduction to Greek and Latin Paleography*. Oxford: OUP, 2002 (repr.).

Wolff, A. *Projekt instrukcji wydawniczej dla pisanych źródeł historycznych do połowy XVI wieku*, *Studia Źródłoznawcze*, t. 1. Warszawa–Poznań, 1957, p. 155–181.

Груша, А. И., *Документальная письменность Великого Княжества Литовского (конец XIV – первая треть XVI в.)*, Минск, 2015.

Щепкин, В. *Русская палеография*. Москва: Аспект пресс, 1999.

Supervising lecturers' names and surnames	Academic degree	Major works in the field (branch) published in the recent 5 years
Darius Antanavičius	Dr.	<p><i>Lietuvos Metrika. Knyga Nr. 24 (1540–1544). Užrašymų knyga 24</i>, ed. A. Dubonis, D. Antanavičius, Vilnius, 2023 (XXVI+366=392 p.) ISBN 5-420-01071-2</p> <p><i>Kražių kolegijos šaltiniai, saugomi Jėzaus Draugijos archyve Romoje=Fontes collegii Crosensis, qui in Archivo Romano Societatis Iesu asservantur. 2 dalis=Pars 2: 1701–1773 (Kražių kolegijos istorijos ir veiklos paminklai=Monumenta historiam et acta collegii Crosensis spectantes. 1 tomas=Tomus 1)</i>, parengė=ediderunt Ž. Nedzinskaitė, D. Antanavičius, Vilnius=Vilnae: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2022 (XX+676=700 psl.). ISBN 978-609-425-332-4</p>

Darius Antanavičius, Bazilijaus Hiacintijaus „*Panegirika Polocko sugriovimo proga*“ (*Padova, 1580*). *Mokslo studija*, Vilnius: Lietuvos istorijos institutas, 2021, 96 psl. ISBN 978-609-8183-89-4.

Bazilijus Hiacintijus iš Vilniaus, *Panegirika Polocko sugriovimo proga (1580)*, ed. by Darius Antanavičius, tr. from Latin into Lithuanian by Darius Antanavičius, Sigitas Narbutas, Vilnius: Lietuvos istorijos institutas, 2021, 132 psl. ISBN 978-609-8183-98-0

Artūras Dubonis, Darius Antanavičius, Raimonda Ragauskienė, Ramunė Šmigelskytė-Stukienė, *The Lithuanian Metrica. History and Research*, Boston: Academic Studies Press, 2020, 264 psl. ISBN 9781644693100.

1695 metų Kražių rankraštis, arba Metinis retorinės meditacijos derlius = Manuscriptum Crosense anni 1695, sive Fructus horni meditationis rhetoricae, parengė = ediderunt Živilė Nedzinskaitė, Darius Antanavičius, Irena Katilienė, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2020, p. 820. ISBN 978-609-425-271-6.

Kražių kolegijos šaltiniai, saugomi Jėzaus Draugijos archyve Romoje, I dalis, 1608–1700 = Fontes collegii Crosensis, qui in archivo Romano Societatis Iesu asservantur, pars I, 1608–1700 (Kražių kolegijos istorijos ir veiklos paminklai=Monumenta historiam et acta collegii Crosensis spectantes. I tomas=Tomus I), ed. by Živilė Nedzinskaitė ir Darius Antanavičius, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2019, p. 700, ISBN 978-609-425-227-3.

Lietuvos Metrika. Knyga Nr. 273 (1579–1580). Teismų bylų knyga 59, ed. by Darius Antanavičius, Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2019, XL+320=360 psl. ISBN 978-609-8183-68-9

Vilniaus katedros bažnyčios kapitulos posėdžių protokolai XVI–XVIII a. Tomas 1 (1502–1533 m.), parengė Darius Antanavičius, Dalia Emilija Staškevičienė // *Acta capituli Vlnensis saec. XVI–XVIII. Volumen I (1502–1533)*, ediderunt Darius Argiletanus, Dalia Emilija Staškevičienė, Vilnius: Lietuvos istorijos institutas, 2018, XL+535=575 psl. ISBN 978-609-8183-39-9

Darius Baronas

Dr.

Buvusios Kražių kolegijos knygų sąrašas (1803), parengė D. Antanavičius // *Elenchus librorum veteris collegii Crosensis anno 1803 compilatus*, edidit Darius Antanavičius, Vilnius: Lietuvių literatūros institutas, 2017–2018, t. 1–2, XL+754=804 psl. ISBN 978- 609-425-227-3

Darius Baronas, Ramunė Šmigelskytė-Stukienė, Gitana Zujienė, Adam Stankevič, Jūratė Kiaupienė, Gintautas Sliesoriūnas, *Valdžia, luomas, individas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. XIII–XVIII a. istorijos slinkty:* Kolektyvinė monografija, Vilnius: Lietuvos istorijos institutas, 2022, pp. 440 (authored text: pp. 21–129). ISBN 978-609-8314-20-5.

“Italians in the Grand Duchy of Lithuania in the second half of the sixteenth century: integration through assimilation”, in: *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas*, 2022, vol. 70, issue 1–2, pp. 76–99. ISSN 0021-4019. DOI [10.25162/jgo-2022-0003](https://doi.org/10.25162/jgo-2022-0003)

“The Lithuanians and the Tatars: confrontation from a safe distance and vested interests in the common ground”, in: *The Routledge Handbook of the Mongols and Central-Eastern Europe: Political, Economic, and Cultural Relations*, ed. by A. V. Maiorov, R. Hautala, London–New York: Routledge, 2021, pp. 311–320. ISBN 978-0-367-40932-6; eISBN 978-0-367-80995-9.

Vilniaus Mažesniųjų brolių konventualų memorialas (1702–1832) = Memoriale Fratrum Minorum Conventualium Vilnensium (1702–1832), ed. by Darius Baronas (ser. *Studia Franciscana Lithuanica*, 8), Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2020. – p. 432. ISBN 978-609-425-302-7.

“Good faith and *Realpolitik*. Approaching the art of politics of Lithuanian rulers in the fourteenth century”, in: *Studia historica Brunensia*, 2019, vol. 66, no. 2, pp. 31–44. ISSN 1803-7429. eISSN 2336-4513.

Andrej Ryčkov

Dr.

<https://doi.org/10.5817/SHB2019-2-3>

„Julijona – Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo žmona ir jo vaikų motina“, in: *Lietuvos istorijos metraštis 2019/2*, Vilnius, 2019, p. 5–40. ISSN 0202-3342.

„Mažesniųjų brolių konventualų memorialo tekstas ir kontekstas: Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės mirusiųjų knygos XVI–XVIII a.“, in: *Ganytojai ir broliai: Biografistikos perspektyva (= Bažnyčios istorijos studijos, t. 9)*, Vilnius: LKMA, 2018, p. 257–308 (santrauka anglų k. p. 374–375). ISSN 1392-0502.

[co-author: Martynas Jakulis] „Vilniaus žemutinės pilies išdo archyvas ir Vilniaus sociotopografija 1566 m.“, *Lietuvos istorijos metraštis. 2023/2*, 2023, p. 63–82. ISSN 0202–3342.

[co-author: Ernestas Vasiliauskas] „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Livonijos 1529 m. sienos aprašas“, *Istorija*, 2022, t. 127, Nr. 3, Kaunas, 2023, p. 104–131. ISSN 1392-0456 (Print) ISSN 2029-7181 (Online).

[co-author: Laimontas Karalius] „О принадлежности списков книг и других списков имущества 1510–1511 гг. будущему канцлеру Великого княжества Литовского и виленскому воеводе Ольбрахту (Альберту) Гаштольду“, *Древняя Русь. Вопросы медиевистики*, №1 (87), 2022, с. 66–88. ISSN 2071-9574 (Print) ISSN 2071-9590 (Online).

„Ино, сынку, мне ся так не видело“. Teodoros Sapiegienės laiškas sūnui Jonukui, *Lietuvos istorijos studijos*, 2021, t. 48, p. 119–128; ISSN 1392-0448 eISSN 1648-9101.

„Registr percepty pieniędzy czasu spławu królewieckiego [1760–1761 roku]“, *Lietuvos istorijos studijos*, 2020, t. 45, p. 162–171. ISSN 1392-0448 eISSN 1648-9101.

„О практиках коммуникации в Великом княжестве Литовском в первой половине XVI в. на примере одного черновика“, *Древняя Русь. Вопросы медиевистики*, 2020, №2 (80), с. 7–25. ISSN 2071-9574 (Print) ISSN 2071-9590 (Online).

„Rusėniškų laiškų formuliaras Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje ankstyvaisiais

naujaisiais laikais“, *Lietuvos istorijos studijos*, 2019, t. 44, 2019, p. 31–46. ISSN 1392-0448.

„Valdovo raštininko Jono Bogdaničiaus Sapiegos (†1546) galios telkinimas XVI a. pradžioje“, *Lietuvos istorijos metraštis. 2019/1*, 2019, p. 5–31. ISSN 0202-3342.

„«Ни на кого надеи не маю, толко на милосердного Бога да на вашу милость»». Lietuvos kilmingųjų laišakai, adresuoti valdovo raštininkui Jonui Bogdaničiui Sapiegai, [1507]–[1515]“, *Lietuvos istorijos studijos*, 2018, t. 42, p. 105–128. ISSN 1392-0448.

Approved by the Doctoral Committee of History and Archaeology
20 February 2024, No 15600-KT-68.

Chair of the Doctoral Committee Prof. Habil. Dr. Tamara Bairašauskaitė